

Vår saksbehandler Sanja Maksimovic

Vår dato: 27.06.2024
Vår referanse: 2024/6062

Oppdatert
Deres referanse:

Referat - rådsmøte Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO)

Tid: 30.05.2024

Kl. 10.00-15.00

Sted: Udir, Tollgaarden (Rom: Chambre Separe)

Innkalt

Tonje Thorbjørnsen

Eli Sogn Iversen

Marianne Bendixsen (vara for

Eva Aronsen)

Silje Paulsen

Anne Yun Rygh

Tone Beate Trones (vara for

Anders Grydeland Ek)

Vibeke Scheele Moe

Ingri Bjørnevik

Einar Hanisch

Bodil Røkke

Helge Sporsheim

Andrew Cornell

Anne Lise Solbakk

Ståle Østrem (vara for Catrine

Utne Pettersen)

Bjørn Ivar Jenssen

Lars Alvar Senneseth

Tone Hee Åker

Representerer

Fagforbundet

KS

Virke

Spekter

Utdanningsforbundet

KS

Norges frisør- og velværebedrifter
(NHO)

Fagforbundet

Delta

Parat

LO Stat

Utdanningsforbundet

Skolenes landsforbund

KS (skoleeier)

KS (skoleeier)

Elevorganisasjonen

Helsedirektoratet (observatør)

Fra Utdanningsdirektoratet

Sanja Maksimovic

Eirik Bertelsen (sak 26)

Uni Teien (sak 27)

Divisjon for læring og vurdering

Eksterne

Ingrid Mydland og Tone Hee

Åker

Helsedirektoratet (sak 30)

Forfall:

Tonje Thorbjørsen
Catrine Utne Pettersen
Eva Aronsen
Anders Grydeland Ek
Lars Alvar Senneseth
Bodil Røkke

24/2024	Godkjenne innkalling og dagsorden, og saker til eventuelt Vedtak: Innkallingen og dagsorden ble godkjent.
25/2024	Godkjenne referat fra rådsmøte 17.04.2024 Vedtak: Rådet godkjente referatet.
26/2024 Kl. 10.05	Status – Modulstrukturert opplæring v/Udir Udir informerer om statusen og prosessen knyttet til fastsetting og implementering av modulstrukturerte læreplaner. Udir informerte om følgende prosesser: <ul style="list-style-type: none"> • Forskrift og opplæringslov<ul style="list-style-type: none"> • Læreplaner • Vurderingsordninger • Innføringstakt • Implementeringstiltak Læreplaner: Ble fastsatt 30.mai og vil bli publisert i uke 24. Vurderingsordninger Det har kommet beslutning fra KD angående vurderingsuttrykk. Kunnskapsdepartementet har besluttet følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Vurderingsordningen skal være underveisvurdering. Vurderingsuttrykket for modulene skal være «godkjent»/ «ikke godkjent». Beslutningen er i tråd med høringsinnspillene fra de faglige rådene, og arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. • Vurderingsuttrykket godkjent/ikke godkjent skal tilsvare tilfredsstillende eller god kompetanse. Fleksibel innføringstakt I høringsforslaget ble det hørt at modulstrukturert opplæring skal gis i modulstrukturerte læreplaner fra 1. august. Kunnskapsdepartementet har besluttet en fleksibel innføringstakt for modulstruktuerte læreplaner: <ul style="list-style-type: none"> • Modulstrukturerte læreplaner kan brukes i opplæringen for videregående opplæring for voksne fra og med 1. august 2024, og skal brukes i opplæringen senest fra og med 1. august 2025.

- En mer fleksibel innføringstakt innebærer at fylkeskommunene og arbeidslivet får mer tid til å forberede innføring av modulstrukturerte læreplaner frem mot 1.august 2025.

Implementering av læreplanene kommer tett på når de skal tas i bruk, i tillegg får fylkeskommuner lite tid for implementering. På grunn av dette vil det bli fleksibel innføringstakt frem mot august 2025. Noen fylker vil ta i bruk læreplanene i august og andre kan hente erfaringer og støtte seg til andres erfaringer før de tar dem i bruk.

Implementeringstiltak

Udir støtter fylkeskommuner og kommuner lokalt og regionalt med innføringen:

- Støtterressurser FOV og VOV
- Læreplan og vurdering
- Vil drøfte støtterressurser med faglige råd september
- Arbeidet siden 2022 med å utvikle læreplaner og vurderingsordninger er en viktig del av innføringen
- Utvikling av nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering
- Innføring av lov og forskrift

Realkompetansevurdering - Utvikling av nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering

Udir har fått innspill fra rådene om bekymringer rund realkompetansevurdering. Det er et oppdrag på vei til Udir og HKdir om utvikling av nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering som blir en viktig av del av innføringen.

I tillegg informerte Udir om Nasjonalt nettverk for modulstrukturert opplæring for voksne

Nettverket vil bestå av representanter fra fylkeskommunene: Statsforvalter og KS er observatører.

- Formålet til nasjonalt nettverk er å forberede implementeringen av modulstrukturert opplæring i videregående opplæring for voksne.
- Viktig møtepunkt for informasjon- og erfaringsutveksling om arbeidet i fylkeskommunene med å forberede iverksetting av modulstrukturert opplæring.
- Nettverket er viktige både i forberedelsen av innføring før 1. august og etter 1.august 2024

Utdrag fra diskusjon i rådet

- Rådet løftet frem at det er organiseringen de er mest bekymret for.
- Hvis nettverket kan komme med forslag på hvordan man skal få det til, så er det bra.
- Noen i rådet tok opp at de har forstått det slik at HKdir ønsker at fylkene skal ha ansvar for realkompetansevurdering, men det dukker opp noen bekymringer rundt at det kan delegeres bort til andre som ikke har god nok kompetanse, og det er bra å bruke tid på å utrede dette slik at man finner en bra rigg rundt det.

Spørsmål fra rådet:

	<p>Spørsmål: Informasjon om MFY til arbeidsgivere og ansatte, læringer – Hvordan skal Udir jobbe med å formidle ut denne informasjon til sektoren?</p> <p>Svar: Fylkeskommuner har ansvar for rekruttering av lærebedrifter og formidle informasjon regionalt.</p> <p>Det kom også et spørsmål om lærekontrakt og hva som vil gjelde for denne målgruppen.</p> <p>Svar: Lærekontrakten skal være fleksibel og kan endres underveis.</p> <p>Spørsmål: Det gis uttrykk for at det er mange ulike ordninger nå og det kan virke uoversiktlig hva som gjelder hvilke ordninger.</p> <p>Svar: Det kommer mer informasjon om ulike opplæringsmodeller på Udir sin side for å tydeliggjøre hva som gjelder de ulike opplæringsmodellene.</p> <p>Spørsmål: Helse og oppvekst – hvor mange kan dette være aktuelt for og er det laget en plan for å følge opp dette med volum?</p> <p>Svar: MFY er høyt politisk prioritert, og vi skal få flere fagarbeidere. Udir har fått tilbakemeldinger fra rådene og fulgt anbefalingene. Slik må det bli videre, hvis vi ser utfordringer, må vi være forberedt på å gjøre justeringer. KD har gitt et oppdrag til Udir knyttet til oppfølging og justering i forbindelse med implementering.</p> <p>Spørsmål: Det ble tatt opp at det er noen bekymringer rundt sentralgitt eksamen og at den skal være fleksibel og at det kan skape utfordringer.</p> <p>Svar: Mulig tiltak med flere gjennomføringer skal utredes gjennom forsøk skriftlig muntlig eksamen.</p> <p>Vedtak: Rådet tok saken til orientering.</p>
<p>27/2024 Kl. 10.30 - 11.00</p>	<p><u>Utvikling av Europass fagbeskrivelser v/Udir</u></p> <p>Europass er forankret i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsvedtak nr. 2241/2004/EF av 15. desember 2004 om en enhetlig fellesskapsramme for å skape klarhet i kvalifikasjoner og kompetanse innenfor fag- og yrkesopplæring.</p> <p>Utviklingen av Europass fagbeskrivelser er et nasjonalt ansvar og det er utviklet en europeisk veileder som beskriver felles form og innhold av beskrivelsene som landene skal følge. Denne ligger ved.</p> <p>Lengden på beskrivelsen skal være fra 750 til 1500 tegn. Formatet på beskrivelsen skal være en kort forklarende tekst og maks 12 kulepunkter som fanger essensen av kompetansen. Vedlagt ligger eksempel på Europass fagbeskrivelse i betongfaget etter europeisk veileder.</p> <p>Vi ber faglig råd om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Velge 3 til 5 fag for utvikling av Europass fagbeskrivelse 2. Foreslå fagpersoner som kan bistå i arbeidet

Arbeidet skal gjennomføres på teams og anslås å ta 5-10 timer.

Frist: 21. juni 2024.

Vi tar sikte på å ferdigstille Europass fagbeskrivelse for de utvalgte fagene desember 2024, og vil underveis vurdere utvidelse til flere fag.

Udir informerte om Europass fagbeskrivelser.

Det skal lages korte fagbeskrivelser. Arbeidet innebærer, blant annet, å trekke ut essensen fra kompetansemålene. Udir viste eksempler av kvalifikasjonsbeskrivelser som er gjort. Se presentasjon.

Spørsmål og innspill fra rådet:

- Det ble påpekt at det kan være en utfordrende jobb å skulle velge maks 12 kompetansemål.
- Det kom også innspill på at fem timer kanskje høres lite ut hvis man skal gjøre en grundig jobb med fagbeskrivelser.
- Det ble stilt spørsmål rundt formål med Europass, hva og hvordan det skal brukes. Udir svarte at Europass ikke har en formell status. Den skal fungere som et utgangspunkt for sammenligning av kvalifikasjoner i samme fag på tvers av Europa.
- Det ble stilt spørsmål om rådet kan velge et autorisasjonsfag. Svar fra Udir: Ja, det lar seg gjøre. Her anbefales det å sette inn en formulering i innlendingen om autorisasjon.
- Det ble uttrykt at dette er bidrag til fri flyt i Europa og det er positivt og kan bidra til å øke forståelse for hva fagene inneholder. Udir presiserte at målet er at alle fagene skal ha en fagbeskrivelse på sikt.
- Rådet diskuterte videre hvilke fagpersoner er riktig å velge for å svare på bestillingen.

Vedtak: Rådet har valgt ut tre fag: Hudpleier, Barne- og ungdomsarbeiderfaget, Helsearbeiderfaget. Rådsmedlemmene sender forslag til fagpersoner til AU innen 10. juni. Rådet gir AU ansvar til å ta endelig beslutning om hvilke fagpersoner skal bistå i utviklingen av Europass fagbeskrivelser.

28/2024

Godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring - Definere vesentlige elementer ut fra Vg3-læreplanen i hudepleiefaget

Spesifisering av bestillingen:

HKdir ba faglig råd om å definere vesentlige elementer ut fra vg3-læreplanen i følgende lærefag:

- hudpleierfaget

	<p>Det faglige rådet skal bruke det vedlagte vurderingsskjemaet til å definere vesentlige elementer. Kompetansemålene i den norske læreplanen skal vurderes ut fra hvor avgjørende de er for yrkesutøvelsen i det aktuelle faget. Vurderingsskjemaet lister opp samtlige kompetansemål. Det faglige rådet vurderer hvilke kompetansemål eller deler av kompetansemål, som skal defineres som vesentlige elementer.</p> <p>Rådet ga Vibeke Scheele Moe (NFVB) særlig ansvar til å svare på denne bestillingen på vegne av rådet. Se vedlagt utkast til vesentlige elementer.</p> <p>Vedtak: Rådet godkjente utkastet til vesentlige elementer og takket NFVB for et godt arbeid med definering av vesentlige elementer ut fra Vg3-læreplanen i hudpleier.</p>
29/2024	<p><u>Arbeid med utviklingsredegjørelsen</u></p> <p>Status og arbeid i grupper.</p> <p>Innspill fra gruppene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det kom et spørsmål om det skal skrives et overordna kapittel om generelle utviklingstrekk som gjelder hele utdanningsprogrammet. Dette skal gjøres og AU tar ansvar for å lage denne overordna delen. • Det ble bant annet trukket frem at en generell problemstilling/utviklingstrekk som bør løftes frem er kompetansen til yrkesfaglærere og mangler på etter- og videreutdanning for denne yrkesgruppen. • Gruppene har mange innspill og har behov for å treffes og samkjøre mer prosessene, samt skrive videre. <p>Vedtak: Gruppene jobber videre med utviklingsredegjørelsen frem til fristen 15. september.</p>
30/2024	<p><u>Orienteringer v/AU-HO og Utdanningsdirektoratet</u></p> <p><u>Fremdriftsplan UR til rådene v/Udir</u> Planen frem til innlevering og publisering av UR januar 2025.</p> <p><u>Rådets sammensetning – Status v/Udir</u> I forbindelse med at Helsedirektoratet har gjennomgått omorganisering denne våren, var det ønskelig at vervet som observatør/representant og vararepresentant gis videre til nye personer i deres organisasjon.</p> <p>Seniorrådgiver Marie Thoresen og seniorrådgiver Cathrine Welle Watne har hatt vervene som henholdsvis observatør/representant og vara.</p> <p>De nye personene som er oppnevnt, er: Observatør/representant: Seniorrådgiver Tone Hee Åker Vara: Seniorrådgiver Ingrid Mydland</p>

Kompetanseløftet 2025 v/Helsedirektoratet

- Kompetanseløftet 25 og tilhørende oppdrag
- Fagarbeiderløftet

Orientering og videre prosesser - Forsøk med skriftlig-muntlig eksamensform på yrkesfag v/Udir

Bakgrunn

Alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp må i dag bestå en sentralt gitt 5-timers skriftlig eksamen, før de kan melde seg opp til en fag- eller svenneprøve. Nå går Udir i gang med et forsøk med skriftlig-muntlig eksamen i to fag fra våren 2025: renholdsoperatørfaget og kokkfaget. Målet med forsøket er blant annet å undersøke om en skriftlig-muntlig eksamensform egner seg bedre enn en 5-timers skriftlig eksamen for praksiskandidater. En skriftlig-muntlig eksamen vil gi kandidatene mulighet til å uttrykke sin kompetanse på flere måter.

Forsøket henger også sammen med annen utvikling på voksenfeltet. I forbindelse med høringen om vurderingsordninger for modulstrukturert opplæring 25.10.23 – 31.01.24, fikk vi flere tilbakemeldinger om at den skriftlige eksamensformen i større grad bør tilpasses målgruppen. Udir har nå besluttet å innføre krav om bestått sentralt gitt eksamen før oppmelding til fag- eller svenneprøven i lærefag med modulstrukturerte læreplaner. Det vil si at voksne som følger modulstrukturerte læreplaner i renholdsoperatørfaget og kokkfaget omfattes av forsøket.

Skriftlig-muntlig er en ny eksamensform som vi har lite erfaring med, og vi har derfor behov for å gjennomføre et forsøk slik at vi kan innhente mer kunnskap om eksamensformen. Forsøket vil evalueres av et eksternt forskningsmiljø, som blant annet vil gi innsikt i kvaliteten på en slik eksamensform (validitet, reliabilitet, rettferdighet og håndterbarhet), og økonomiske og administrative konsekvenser. I forsøket skal eksamen fortsatt være sentralt utviklet, og gjennomføres og sensureres lokalt. Det innebærer at Udir utarbeider oppgaver til både den skriftlige og den muntlige delen.

Valg av fag til forsøket, gjennomføring og fremdriftsplan

På bakgrunn av innspill fra fylkesdirektørkollegiet for kompetanse og utdanning (FKU) og dialog med aktuelle faglige råd, har vi valgt følgende fag til forsøket med skriftlig-muntlig eksamensform:

- Renholdsoperatørfaget (Bygg- og anleggsteknikk)
- Kokkfaget (Restaurant og matfag)

Kandidater skal kunne velge om de ønsker å melde seg opp i ordinær eksamenskode eller forsøkskoden.

Det vil totalt være tre gjennomføringer av forsøket, vår 2025, høst 2025 og vår 2026. I forberedelsen av forsøket vil det bli utarbeidet vurderingskriterier og eksempeloppgaver i de to fagene. Det er nedsatt

	<p>eksamensnemnd i begge fagene som er i gang med dette arbeidet. Eksempeloppgaver og vurderingskriterier er tenkt å publiseres på udir.no i løpet av høsten 2024.</p> <p>Vi vil vurdere om forsøket skal utvides med flere fag etter første gjennomføring våren 2025. Dette vil vi diskutere med aktuelle faglige råd, FKU og det eksterne forskningsmiljøet.</p>
31/2024	<p>Eventuelt Mannsutvalget v/Ingri Bjørnevik</p> <p>NOU 2024: 8 – Likestillingens neste steg – Mannsutvalgets rapport: NOU 2024: 8 - regjeringen.no</p> <p>Arbeid for bedre kjønnsbalanse tas eksplisitt inn i mandatet til Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene, og med det engasjere næringslivet og partene i arbeidslivet i satsingen.</p> <p>Satsingen bør inneholde ulike virkemidler, som:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arbeidspraksis til ungdomsskoleelever – Kampanjer rettet mot ungdom, foreldre og studierådgivere på ungdomsskolen – Rollemodellordninger på yrkesfag – Arbeid for bedre kjønnsbalanse tas eksplisitt inn i mandatet til Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene, og med det engasjere næringslivet og partene i arbeidslivet i satsingen. – Styringsdokumenter pålegger fylkeskommunen og skolene å ta et særlig ansvar for å følge opp elever som har valgt utradisjonelt – Nettverksordninger for å rekruttere og øke gjennomføringen blant ungdom som velger kjønnsutradisjonelt. <p>Lignende tiltak ble også foreslått i NOU 2019: 19 Jenterom, gutterom og mulighetsrom.</p>